

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

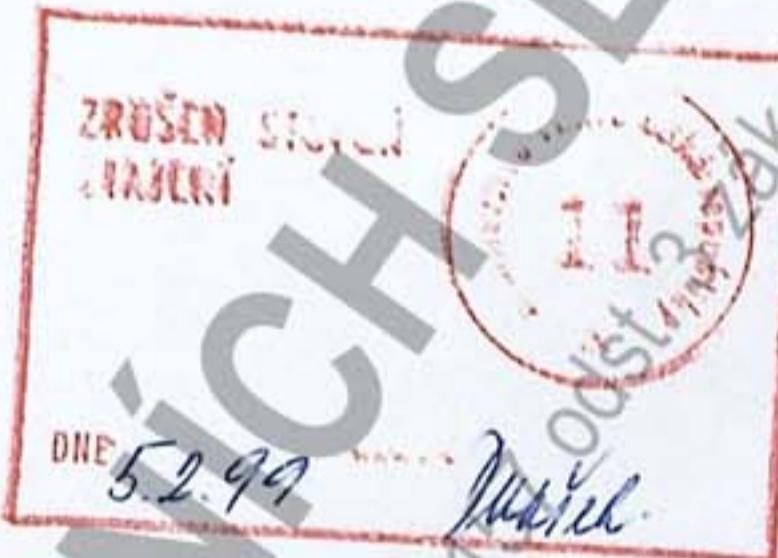
11.9. x. 1989

TAJNÉ!

Výtisk č. 13

Počet listů: 15

Počet příloh: 10/24

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 156

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle stanovení § 7 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb.

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

b.
h.
k.
prv
TT
14
Bn.
g.

1. Bezpečnostní situace

V průběhu 18. října 1989 nebylo na území ČSSR zaznamenáno závažné narušení klidu a veřejného pořádku.

Nebyly zjištěny podstatné změny v záměrech a taktice nepřátelské činnosti vnitřního protivníka.

V Praze 7 obdržel ONV prostřednictvím Rudolfa BATTĚKA a Ladislava LISE, předních exponentů nelegálních struktur, sdělení o pořádání shromáždění k výročí vzniku ČSR na Letenské pláni. V Severočeském kraji byly zjištěny dva letáky, jejichž text vyzývá občany k účasti na shromážděních organizovaných nelegálními strukturami k výročí vzniku ČSR. Anonymní dopis napadající KSČ byl zjištěn v Západočeském kraji. Dvě závadové tiskoviny byly nalezeny v Praze 4.

V Západoslovenském kraji byla zaznamenána klamná telefonická výhrůžka výbuchem. Po pachateli se pátrá.

Nebyla hlášena závažná mimořádná událost v čs. národním hospodářství, dopravě a spojích.

2. Nepřátelská činnost

- b) Jménem nelegálních struktur Demokratické iniciativy, Hnutí za občanskou svobodu a Klubu za socialistickou přestavbu - OBRODA předložili 18.10.1989 Rudolf BATTĚK a Ladislav LIS na ONV Praha 7 "Sdělení o konání veřejného shromáždění". Toto sdělení je datováno 17. října 1989 s tím, že dne 28.10. 1989 v 15.00 hodin uspořádají tyto nelegální organizace na Letenské pláni "slavnostní shromáždění svých členů a stoupenců k výročí vzniku ČSR". Po zahájení má být přednesena Čapkova "Modlitba za pravdu", dále "slavnostní projev" a zakončení zpěvem státní hymny.

Dne 17.10.1989 byl Městskému výboru KSČ v Plzni doručen anonymní dopis zaměřený proti politice KSČ. Po pi-sateli se pátrá.

V Jirkově (okr. Chomutov) byl 17.10.1989 na hlavním vchodu do sálu veřejné budovy nalezen leták zvoucí občany na nepovolené shromáždění, které se má konat u příležitosti 71. výročí vzniku ČSR dne 28.10.1989 v 15. hod. na náměstí Klementa Gottwalda v Chomutově (Severočeský kraj). Podobný leták byl zjištěn vojákem z povolání na dveřích jeho bytu v Chomutově. Po rozšiřovatelích se pátrá.

Dne 18.10.1989 byl v Dunajské Stredě (Západoslovenský kraj) zaznamenán anonymní telefonát hrozící výbuchem v základní škole. Provedenou pyrotechnickou prohlídkou byl ověřen jako klamný. Po pachateli se pátrá.

V Praze 4 na zastávce MHD byly 18.10.1989 zjištěny dvě závadové tiskoviny "Demokracie pro všechny". Po rozšiřovatelí se pátrá.

Před budovou Městského národního výboru v Meziboří (okr. Most) se pokusila 17.10.1989 uklízečka s.p. TRIOLA Horní Jiřečín, Věnceslava PETRSCHELKOVÁ (1948), navrátilkyně z NSR, přibít na plakátovací sloup 6 vlastnoručně zhotovených letáků. Jejich obsah napadá socialistické zřízení, které se dopustilo "bezohlednosti a tyranie" vůči její rodině. Vyšetřovatel VB zahájil trestní stíhání PETRSCHELKOVÉ pro tr. čin dle § 202 tr. zákona s tím, že bude přezkoumán její současný duševní stav a podle výsledků bude stanoveno další opatření (jmenovaná byla v minulosti hospitalizována v psychiatrické léčebně).

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Státní podnik SPOLCHEMIE Ústí nad Labem dlouhodobě vytváří a provozuje u obce Chabařovice neorganizovanou skládku toxicických a dalších materiálů. Je sem ukládán i odpad od jiných organizací. Dochází k závažnému ohrožení životního prostředí v oblasti Ústí nad Labem a okolí, neboť na skládce, která má objem cca 2,7 milionu m³ (objem kontaminovaných zemin pod haldou a v okolí není znám), jsou ukládány jedy života vysoce nebezpečné (např. hexachlorbenzen, toxicální látka I. kategorie, dále arzen a další). Jde o prostor v dobývacím poli dolu Chabařovice, což rovněž znemožňuje komplexní vydobytí uhelného ložiska méně sirknatého uhlí. Nebude-li skládka odklizena, dojde ke snížení plánovaných výkonů na skrývce tohoto dolu o 20 % a na těžbě uhlí o 25 % vlivem zkrácení porubní fronty. Dále bude nutné rozšířit od roku 1994 výsypku do prostoru obce Suchá, na základě čehož dojde k demolici této obce, k záboru kvalitní zemědělské půdy, k přeložkám vedení vysokého napětí, komunikací atd. K přemístění skládky byla již vedena řada jednání na úrovni FMPE a ministerstva průmyslu ČSR (15.2.1985, 6.11.1986 a 17.7.1989). Dle meziresortní dohody ze 6.11.1986 mělo ministerstvo průmyslu ČSR zajistit vybudování nové skládky ve Všebořicích u Ústí nad Labem tak, aby skladování na stávající skládce bylo ukončeno do 31.12.1990. Akce není SPOLCHEMIÍ zajištěna - požaduje zde ukládání odpadů do roku 1993. Toxicité materiály mají být přemístěny z prostoru dle požadavku Severočeského hnědouhelného revíru do konce roku 1995. Státní podnik Severočeské hnědouhelné doly Most doporučuje pro zabezpečení tohoto úkolu nasazení chemického vojska ČSLA. O problém se začínají zajímat, mimo místních občanů, pracovníci hromadných sdělovacích prostředků (včetně zahraničních) a aktivisté pro životní prostředí. Hrozí nebezpečí zneužití vzniklé situace ze strany nelegálních struktur.

S.p. Rudý projekt Brno se podílí projekčními pracemi v rámci federálního ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky (FMHSE) společně s Přerovskými strojírnami na tzv. ekoprogramu v rámci společného podniku s NSR firmou LURGI. Jde zejména o projekci a výrobu odsiřovacích jednotek. Dle pokynu z FMHSE je v současné době vydán zákaz ekonomicky vyhodnocovat stávající dokončený blok odsíření spalin tepelné elektrárny Tušimice. Dle tohoto "ústního" pokynu má být otupena aktivita čs. odborníků v kritice volby tzv. sovětského způsobu odsiřování. Náklady činí asi 1,5 miliardy Kčs a teprve nyní po uvedení jednotky do provozu bylo s konečnou platností zjištěno, že odsiřovací proces nefunguje a k finálnímu produktu - kyselině sírové - chybí chemický komponent, který je nutno dovážet nebo jej vyrábět za zvýšených investičních nákladů včetně ekologického rizika výroby.

Z důvodu opožděného náběhu provozu komplexu hydrokrak (KHK) v z.z. Slovnaft Bratislava nebudou splněny plánované hospodářské úkoly ve výrobě motorových paliv za rok 1989. Tím vznikne výpad 202 000 tun motorové nafty a 38 000 tun petroleje pl-6. V souvislosti s opožděným náběhem KHK došlo k termínové nevyužitelnosti dovezeného strojně technologického zařízení z kapitalistických zemí, na základě čehož bude SBČS penalizovat s.p. Slovchemia Bratislava finanční částkou asi 60 mil. Kčs. V roce 1990 se předpokládá snížení výroby motorových paliv o 240 000 tun, z toho 105 000 tun autobenzinu, 55 000 tun petroleje pl-6 a 80 000 tun motorové nafty. Aby se předešlo negativním jevům na úseku čs. národního hospodářství v roce 1990 v oblasti výroby a využití motorových paliv, s.p. Slovchemia navrhuje nakoupit 150 000 tun autobenzinu ze SSSR.

Do ZŤS k.p. Košice bylo v září 1989 od západoněmecké firmy Degussa dovezeno strojní zařízení pro tepelné zpracování převodových skříní. Jeho hodnota je téměř 35 mil. devizových korun. Podstatná část zařízení je v současné době uložena na místě, kde není zabezpečena dostatečná ochrana před povětrnostními vlivy a mechanickým poškozením, přestože dodavatel takovéto uložení vyžadoval. Vzhledem k tomu, že se dosud nezačalo ani se staveb-

ními pracemi na budově kde má být zařízení instalováno, hrozí nebezpečí, že se nedodrží ani firmou prodloužený termín garančních zkoušek (z 18 na 24 měsíce). Jsou obavy, že tyto faktory mohou vážně ohrozit ekonomický efekt využití tohoto zařízení, garanční zkoušky i případné reklamační řízení.

Ke dni 17.10.1989 bylo v síti ČSD sestaveno celkem 54 vakových souprav naložených zbožím pro SSSR, odstavených na tratích od Plzně na východ. V soupravách je zařazeno celkem 2 160 nákladních vozů, v současné době se nakládá u různých přepravců dalších 431 nákladních vozů. Na přechodových stanicích se SSSR stojí a čeká na překládku 900 vozů. Celkem je vázáno bez oběhu na ČSD 3 491 vozů se zbožím pro SSSR. Z toho je 231 vozů drah Francie a NSR, které přes ČSSR tranzituje. Ostatní vozy jsou v režimu OPW (společný park vozů RVHP). Tranzitující vozy způsobují ČSD ztrátu v devizách, kterou nelze ihned vyčíslit, neboť toto účetnictví je prováděno se čtvrtletním zpožděním (eventuální penále se vzájemně vyrovnávají). Současný stav zapříčinila přebírající sovětská železnice, která na překládkových stanicích nepřistavuje vozy svého rozchodu. O řešení situace jednala dvoustranná komise dne 12.10.1989 ve Vsetíně za účasti zástupců UŘ ČSD a ministerstva dopravy SSSR. Vedoucí sovětské delegace GRABSKIJ uvedl potíže, které v SSSR na železnici nastaly.

V Azerbajdžánu a Arménii je vázáno 30 000 vozů, dále přednost pro přepravu mají vozy, které převážejí potraviny ze severních a černomořských přístavů. Jako příklad uvedl, že pro Čop dal příkaz k přistavení 500 vozů, ale dojelo jich jen 5. Ostatní po cestě vozoví dispečerji předisponovali na dopravu potravin, zejména pro průmyslové aglomerace a Moskvu. Z ČSSR jsou přednostně překládány vozy s pivem a mraženým masem. Sovětská strana se zavázala, že s okamžitou platností zajistí odběr dvojnásobného množství vozů, k 17.10.1989 se však situace nezlepšila. Lepší se situace v dovozu železné rudy ze SSSR, kdy přes přechody Čierná n. T. a Maťovce již přechází nad denní kvótu.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestná činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Navazuje na DSZ ze dne 26.září 1989: k požáru objektu pily s.p. Drevoindustria Žilina, závod Liptovský Hrádek /okr. Liptovský Mikuláš/ s předběžně hlášenou škodou 27 109 000 Kčs. Dne 18. října 1989 bylo zahájeno stíhání pro trestný čin obecné ohrožení. Původně hlášená škoda byla upřesněna na 47 049 000 Kčs. Příčina požáru se nadále zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Liptovský Mikuláš.

Dne 18. října 1989 v 00.15 hodin došlo v objektu Federálního ministerstva zahraničních věcí Černínském paláci z dosud nezjištěných příčin k úniku většího množství vody ze systému ústředního topení. Přetékající voda zaplavila a poškodila technické zařízení a materiál šifrového oddělení. Předběžná škoda činí asi 1 000 000 Kčs a 43 000 US dolarů. Příčinu vzniku havárie zjišťuje znalec z oboru tlakových nádob. Provoz na telekomunikační technice byl omezen na nejnutnější relace.

Vyšetřuje komise ministra FMZV.

Dne 18. října 1989 kolem 01.30 hodin v Lokti nad Ohří / okr. Sokolov/ došlo z dosud nezjištěných příčin k požáru budovy kina. Ke zranění osob nedošlo. MěNV Loket nad Ohří vznikla škoda ve výši asi 250 000 Kčs. Příčina vzniku požáru se zjišťuje.

Vyšetřuje OS SNB Sokolov.

Navazuje na DSZ ze dne 21. srpna 1989: k zatopení jímky elektroodlučovače, stržení obezdívky a trubkového lešení v Českých energetických závodech, koncern Ostravsko - karvinské elektrárny v Přerově. Příčinou havárie bylo jednostranné přetížení ochranné vrstvy způsobené silným provlhčením dešťovou vodou. Původně stanovená škoda 350 000 Kčs byla upřesněna na částku 265 500 Kčs. Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno zavinění konkrétní osobou, bylo stíhání dle trestního řádu odloženo.

Vyšetřovala OS SNB Přerov.

Dne 18. října 1989 v Jaslovských Bohunicích /okr. Trnava/ v průběhu generální opravy 2 bloku jaderné elektrárny V-1 byly při defektoskopické kontrole zjištěny praskliny na šroubech kolektorů parogenerátorů C 24 a 25. Vadné šrouby vyrobené ve VŽKG Ostrava byly zaslány k expertise do Výzkumného ústavu svářeckého v Bratislavě ke zjištění příčiny vady. Škoda na materiálu bude vyčíslena dodatečně. K ohrožení životního prostředí nedošlo.

Vyšetřuje OS SNB Trnava.

b/ Násilná trestná činnost

Dne 17. října 1989 byl v Ostravě dán do vazby a pro trestný čin ublížení na zdraví je stíhán ██████████ /nar. 1967, bytem Ostrava, bez pracovního poměru, cikán/. Jmenovaný téhož dne kolem 18.00 hodin ve svém bytě surově zbil nezletilou ██████████ /nar.

12.2.1989/. Motivem jeho jednání byl pláč dítěte. Když matka zjistila, že dítě upadlo do bezvědomí, odvezla jej do nemocnice, kde se ho již nepodařilo přimět k životu. Ke zjištění přesné příčiny smrti byla nařízená soudní pitva.

Vyšetřuje MS SNB Ostrava.

Dne 16. října 1989 bylo v Přerově zahájeno stíhání pro trestné činy pohlavního zneužívání a ohrožování mravní výchovy mládeže proti ing. [REDACTED] /nar. 1942, bytem Drožín, okr. Olomouc, ředitel s.p. SIGMA Olomouc, člen KSC/. Jmenovaný od listopadu 1987 do srpna 1989 v 17 případech pohlavně zneužil 6 dívek mladších 15 let za úplaty od 50 do 600 Kčs. Ke zranění děvčat nedošlo.

[REDACTED] byl se souhlasem okresního prokurátora zadržen a převezen do psychiatrické léčebny ke zkoumání duševního stavu.

Vyšetřuje OS SNB Přerov.

Dne 18. října 1989 v 02.10 hodin na Polské třídě v Trutnově přepadl maskovaný muž, ozbrojen pistolí a nožem, obsluhu benzinového čerpadla [REDACTED] /nar. 1929, bytem Trutnov/. Pod hrozbou použití zbraně odcizil 17 000 Kčs na hotovosti, blokové poukázky na naftu a benzin a způsobil tak s.p. Chemopetrol Hradec Králové škodu ve výši 20 000 Kčs. Ke zranění osob nedošlo. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin loupeže. Po pachateli se pátrá.

Vyšetřuje OS SNB Trutnov.

c/ Majetková trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 13. října 1989: k vloupání [REDACTED]
/nar. 1971/ do prodejny BAZAR KLENOTY Praha 1 se škodou 200 000 Kčs. Jmenovanému bylo prokázáno, že od srpna do října 1989 provedl na území hl. m. Prahy další 3 případy vloupání do prodejen Tuzex, Kožené zboží a Obuv. Celkem způsobená škoda činí 300 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Praha 1.

Dne 18. října 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 78 případů krádeží vloupáním z toho:

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	9	16	8	20	20	394 100
SSR	2	1	1	—	1	19 700
ČSSR	11	17	9	20	21	413 800

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 18. října 1989 v 07.45 hodin na silnici mezi obcemi Žeravice a Kokory /okr. Přerov/ řidič nákladního automobilu [REDACTED] /nar. 1964, bytem Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav/ nepřizpůsobil rychlosť jízdy za snížené viditelnosti v důsledku husté mlhy a narazil do před ním jedoucího nákladního vozidla. Postupně do těchto vozidel najely 4 nákladní, 1 osobní vozidlo a 3 autobusy. Při nehodě byly 2 osoby usmrceny, 4 zraněny těžce a 8 lehce. Způsobená škoda činí asi 130 000 Kčs. V 11.45 hodin byl uvedený úsek silnice zprůjezdňen. Řidič [REDACTED] byl zadržen řidičský průkaz a je stíhán pro trestný čin obecné ohrožení. Dále bylo zahájeno stíhání pro trestný čin porušení povinnosti v provozu socialistické organizace proti řidičům [REDACTED] /nar. 1959, bytem Leles, okr. Trebišov/, [REDACTED] /nar. 1940, bytem Olomouc/, [REDACTED] /nar. 1954, bytem Uherské Hradiště/ a [REDACTED] /nar. 1957, bytem Skuteč, okr. Chrudim/.

Vyšetřuje OS SNB Přerov.

Dopravní nehody dne 18. října 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
ČSR	220	2	7	1 020 300
SSR	77	-	5	332 700
CSSR	297	2	12	1 353 000

e/ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 31. května 1989: k přijímání úplatku MUDr. [REDACTED] /nar. 1937, obvodní lékař OUNZ Mělník/, v souvislosti s poskytováním zdravotnické péče. Jmenovaný v listopadu 1986 požádal [REDACTED] /nar. 1938, bytem Velešice, okr. Litoměřice/ o úplatek ve výši 10 000 Kčs za zajištění plného invalidního důchodu.

Vyšetřuje KS SNB Ústí nad Labem.

Dne 18. října 1989 zadržely útvary PS OSH pro přípravu a pokus o ilegální přechod státních hranic :

a/ s NSR a Rakouskem - 2 občany ČSSR
3 občany PLR

b/ se sousedními socialistickými státy - 13 občanů NDR
1 občana ČSSR
1 občana PLR

Ze zájezdu organizovaného cestovní kanceláří do Kanady se nevrátilo 25 občanů ČSSR.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Zaměstnanci turbinové haly závodu Energetické strojírenství k.p. Škoda Plzeň se kriticky vyjadřují k 15. zasedání UV KSC. K části projevu s. Jakeše, ve které hovořil o stabilizaci společnosti vyslovují názor, že jde o neschopnost vedení analyzovat situaci a nebo o záměrně mylné informování. Ke stanovisku na zrušení věkové hranice ke vstupu do KSC se vyjadřují v tom směru, že pravděpodobně došlo ke zhoršení situace v kádrové politice, když bylo přijato takovéto rozhodnutí. Celkově projev s. Jakeše odmítají s odůvodněním, že v praxi nedochází k výrazným změnám k lepšímu.

Na základě vystoupení s. Jakeše na 15. zasedání UV KSC, konkrétně části věnované úsporným opatřením v armádě vznikají mezi příslušníky ČSLA z posádky v Brně určité obavy, že budou omezeny již tak dost slabé sociální jistoty příslušníků ČSLA. Nikdo zatím neví co se s ním bude dít po sloučení PVOS s letectvem. Úspora na technice je nereálná, protože i tak je téměř veškerá technika v rámci PVOS zastaralá o desítky let. Hrozí proto nebezpečí, že by mohly být snížovány platy. O perspektivě vojáků z povolání se hovoří jako o velmi nejisté; je nutno "se začít rozhlížet" po civilním místě, neboť lze předpokládat v tomto směru "tlačenici". Příslušníci ČSLA z této posádky hodnotí vývoj situace v MLR a zejména výsledky sjezdu MSDS - MSS jako další úspěch nemarxistických sil, který se negativně promítne do vztahů mezi státy socialistického společenství v ekonomice, politice a ve vojenské problematice. Vláda ČSSR by měla nadále trvat na dokončení vodního díla na Dunaji a z případného jednostranného odstoupení MLR od smlouvy požadovat plnou náhradu vynaložených nákladů za následné škody. Současně je však kritizována skutečnost, že v našich sdělovacích prostředcích je velmi málo informací o námitkách maďarské strany, pro něž požaduje zastavení výstavby uvedeného vodního díla.

Ve s.p. Zetor Brno pokračuje diferenciace členů KSČ. V průběhu října vystoupili další 3 dělníci z KSČ a spolu s nimi i jeden mistr, bývalý vedoucí stranické skupiny. V řadách dělníků a techniků, členů KSČ se hromadně objevují názory, že pokud XVIII. sjezd KSČ nepřinese pozitivní výsledky, odejdou z KSČ rovněž. Navíc dochází k diferenciaci starších a mladších členů KSČ, zejména při hodnocení vývoje v PLR a MLR, ve srovnání se situací v ČSSR. Mladší se jednoznačně staví za vývoj v těchto zemích, starší tento vývojový trend odsuzují. Tyto skutečnosti mají dopad i na rozdílnost názorů v základních organizacích.

V souvislosti s programem přípravy výstavby komplexu výroby urychlovačů (KVU) v Chemku Strážské (Východoslovenský kraj), který se má realizovat v roce 1990 na základě mezinárodní dohody mezi vládou ČSSR a příslušným ministerstvem SSSR, platné od roku 1987, jsou od druhé poloviny roku 1989 zjištovány mezi pracujícími Chemka a obyvateli Strážského negativní názory a nálady. Zavedení KVU hodnotí z ekonomického hlediska jako ztrátové a z ekologického hlediska odmítají další narušení životního prostředí, které je v oblasti v důsledku chemické výroby již tak špatné. Tato situace trvá i přes opatření podniknutá k objasnění nezávadnosti technologie a přednesení záruk realizace ekologického programu (na aktivu pracujících s odborníky 22.8.1989). V polovině září 1989 bylo zjištováno, že cestou dílenských výborů se projednává požadavek k zabránění výstavby KVU. Existovaly signály, že v případě neakceptování dojde k hromadnému protestnímu vystoupení pracujících v podniku nebo ve městě Strážském. Někteří členové strany hodlají vracet členské průkazy. Názory o ekologické a ekonomicke neúnosnosti výroby KVU podpořil i nově zvolený ředitel Chemka ing. Harmaniak. Vzhledem k reorganizaci centrálních orgánů SSSR a zrušení ministerstva, které původně smlouvu podepsalo, se má koncem roku 1989 v Moskvě uskutečnit jednání, kde by měla být dohodnuta závazná stanoviska a dohody (je opětovně potřebné získat kladná stanoviska 10 odběratelů ze SSSR, kteří mají zpětně pro Chemko zabezpečovat dodávky kaučuku).

Mezi pracujícími Tesly Stropkov a místním obyvatelstvem se hovoří o údajné přípravě zvyšování nájemného za státní a stabilizační byty, poplatků za teplo a dodávku teplé vody až o 50%, cen mléka, mléčných výrobků a základních potravinových článků až o 30%. Tyto informace občané dostávají od osob přicházejících ze služebních cest z ČSR, zejména z Prahy a mezi obyvateli vzbuzují nervozitu.

Zástupci polské firmy BUDIMEX, působící v okrese Český Krumlov, požádali Okresní výbor národní fronty v Českém Krumlově o založení "Společnosti československo-polského přátelství" a její následné začlenění do Národní fronty. Svoji žádost odůvodňují vytvořením protiváhy k pronikání vlivu SOLIDARITY mezi polské dělníky a čs. občany v místech působení firmy. V této souvislosti zástupci BUDIMEXU požadují od čs. státních orgánů seznamy polských státních občanů trvale žijících v okrese Český Krumlov.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení o zák. č. 412/2005 Sb.

Příloha k DSZ z 19. října 1989

Dne 18. října 1989 v 10.45 hodin v Liberci na Sokolovském náměstí při vyjíždění z parkoviště řidič osobního automobilu pplk. ČSLA Ivo ČERNÍK /nar. 1944, bytem Liberec, zařazen OVS Liberec/ nedal přednost v jízdě služebnímu osobnímu automobilu řízenému ppor. SNB Jaroslavem VANČIŠINEM /nar. 1958, referent OS SNB Liberec, člen KSC/ a došlo ke střetu. Způsobená škoda na vozidlech činí asi 3 000 Kčs. Dechovou zkouškou bylo u ppor. VANČIŠINA zjištěno požití alkoholu, proto mu byla odebrána krev na zkoušku a zadržen řidičský průkaz.

Vyšetřuje OS SNB Liberec.

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hegenbart

pol. 1 fmw
SV ŠTB (č. 39)
s. Pitsch (č. 47)
s. konval (č. 48)
pol. vod. fmw (č. 78)

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle stanovení § 157 odst. 3 zákona č. 200/2005 Sb.

Svolání plenárního zasedání Čs. helsinského výboru

Po dohodě s vedením Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva (IHF) se sídlem ve Vídni rozhodla tzv. pracovní skupina nelegálního Čs.helsinského výboru (ČSHV) svolat na 19.10.1989 v době od 11,00 - 16,00 hodin do restaurace U Piaristů v Ranské ulici v Praze 1 plenární zasedání ČSHV.

Přípravě tohoto zasedání byla věnována i schůzka pracovní skupiny, konaná dne 17.10.1989 za účasti Libuše SILHÁNOVÉ, Jiřího HÁJKA, Zdeňka JIČÍNSKÉHO, Ladislava LISE, Jana ŠTERNA a Bedřicha PLACÁKA.

Organizátoři předpokládají následující program:

1. zahájení a uvítání zástupců Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva,
2. zpráva o práci výboru za uplynulé období - Jiří HÁJEK,
3. výměna názorů a informací mezi zástupci IHF a ČSHV,
4. souvislosti mezinárodního a vnitrostátního práva - Michael DYMAČEK,
5. přehled represí v roce 1989 - Václav MALÝ,
6. připomínky k novelizaci trestního řádu - Zdeněk JIČÍNSKÝ,
7. ustavení pracovní skupiny pro přípravu stanov ČSHV.

Po každém referátu má následovat diskuse.

Plenárního zasedání ČSHV se má zúčastnit asi 30 občanů ČSSR, členů ČSHV. Aktivní úlohu při jednání má sehrát tzv. brněnská skupina ČSHV, vedená Michaelem DYMAČKEM.

Zasedání se mají zúčastnit také předseda IHF Karl von SCHWARZENBERG, generální tajemník IHF Gerald NAGLER, aktivistka IHF Jerry LEIBLOVÁ a další zahraniční účastníci, zejména z PLR. Potvrzuje to i přílet Miroslava JASINSKÉHO, aktivisty protosocialistických struktur v PLR, do Prahy dne 18.10.1989. Přivezl m.j. pozvání pro představitele nezávislých iniciativ z ČSSR na kongres, organizovaný čs. emigrací ve dnech 3. - 5.11.1989 ve Vroclavi. (Z důvodu neplatnosti pozvání do ČSSR - bylo mu vystaveno v červnu 1989 - byl JASINSKÝ ponechán v tranzitním prostoru

letiště a dne 19.10.1989 bude vrácen do PLR.)

Zástupci Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci nebyli na plenární zasedání ČSHV pozváni. Přitom předseda ČSHV Jiří HÁJEK a gen. tajemník IHF Gerald NAGLER dne 18.10. 1989 na Výboru čs. veřejnosti jednali, avšak vznášeli pouze vážné výhrady k jeho činnosti.

SCHWARZENBERG i NAGLER při žádosti o udelení čs. víza jako důvod cesty do ČSSR uvedli návštěvu některých oficiálních čs. orgánů a organizací, jako např. ministerstva spravedlnosti ČSR, vnitra, zdravotnictví, Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, Čs. mírového výboru a dalších. S výjimkou Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci však delegace žádný jiný orgán ani organizaci nenavštívila, ani ji neinformovala o takovém úmyslu.

Je zřejmé, že plenární zasedání ČSHV za účasti SCHWARZENBERGA a NAGLERA má být dalším krokem v úsilí o dosažení legalizace existence a činnosti ČSHV v ČSSR. Přitom již při svém vzniku byl ČSHV koncipován tak, v něm byli zastoupeni představitelé prakticky všech nelegálních seskupení a bylo tak možné využít charakteru činnosti ČSHV, který ze všech nelegálních seskupení považují pro oficiální struktury za nejpřijatelnější. Proto se také ustavujícími členy ČSHV stali Jiří HÁJEK, Jan ŠTERN, Rudolf BATTEK, Václav MALÝ, Ladislav LIS, Anna MARVANOVÁ, Ján ČARNOGURSKÝ, Radim PALOUŠ, Bohumil DOLEŽAL, Karel STINGL, Eva KANTŮRKOVÁ, Josef DANISZ, Václav HAVEL, Milan MACHOVEC, Zdeněk JIČÍNSKÝ, Jan URBAN, Petr UHL, Libuše SILHÁNOVÁ, Bohumír JANÁT a Vladimír KADLEC.

SCHWARZENBERG a NAGLER hodlají také s vedoucími představiteli ČSHV dohodnout společný postup kampaně v ČSSR i v zahraničí proti připravované novelizaci tiskového zákona a projednat další akce v dalším období.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart
s. Jireček
s. Lazar

Uděl. FMV - 8
I., II. XII., správa SNB
SRSB, FSVB
KJ SNB - 10

Schůzka užšího výboru Československého helsinského výboru

Dne 17.10.1989 proběhla v Praze pracovní schůzka užšího výboru Československého helsinského výboru (ČSHV). Zúčastnili se jí Jiří HÁJEK, Zdeněk JIČÍNSKÝ, Ladislav LIS, Jan ŠTERN a Bedřich PLACÁK.

Po ukončení jednání byli všichni účastníci předvedeni k po- dání vysvětlení dle § 19 zákona o SNB č. 40/74 Sb. Byla u nich provedena bezpečnostní prohlídka dle zákona o SNB, při které byly nalezeny pracovní materiály helsinského výboru.

Všichni jmenovaní odmítli cokoli vypovídat k průběhu set- kání, pouze Jiří HÁJEK potvrdil, že šlo o pracovní setkání vý- boru.

Z materiálů zajištěných zejména u HÁJKA a LISE vyplynulo, že byla organizačně připravována společná akce helsinského výboru - tzv. plenární zasedání ČSHV, které se má konat v salonku vinárny U Piaristů dne 19.10.1989 od 11,00 do 16,00 hodin. Program této akce je přiložen jako příloha. Plenární zasedání má proběhnout za účasti zástupců helsinského výboru z celé ČSSR, včetně gene- rálního tajemníka Mezinárodní helsinské federace Geralda NAGLERA a předsedy federace Karla Johana von SCHWARZENBERGA.

Během pracovní schůzky byly schváleny podněty helsinského výboru k novelizaci tr. zákona, tr. řádu a zákona o výkonu trestu odňtí svobody, které ČSHV adresuje ústavně právním výborům ve FS ČSSR a Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolu- práci.

U Jiřího HÁJKA byl zajištěn dopis poslancům FS ČSSR datovaný 19.10.1989, ve kterém se zdůrazňuje rozpor mezi čs. právním řádem a výsledným dokumentem Vídeňského jednání (viz příloha). Dále byl zajištěn Zpravodaj helsinského výboru č. 3 - situační zpráva čs. helsinského výboru za rok 1988.

U Ladislava LISE byla zajištěna kopie sdělení o konání veřejného shromáždění dne 28.10.1989, které LIS s BATTEKEM dne 17.10.1989 předali na ONV Praha 7. Toto sdělení o konání akce na Letenské pláni obsahuje časový program i celkovou náplň včetně diskusních vystoupení.

Po skončení výpovědí byli všichni postupně propuštěni.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hoffmann
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

II. dolož FMV
I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Pane poslanče, paní poslankyně,

na společné schůzi obou sněmoven Federálního shromáždění v březnu letošního roku jste vyjádřili souhlas s postupem čs. delegace na vídeňské následné schůzce a přihlásili se k principům a dalším závazkům Závěrečného dokumentu. Podpisem tohoto významného mezinárodně právního dokumentu se čs. státní orgány zavázaly dále rozvíjet proces zahájený Konferencí o bezpečnosti a spolupráci v Evropě v roce 1975 a uvádět vnitrostátní zákonodárství do souladu s mezinárodními závazky.

Vláda ČSSR, vědoma si rozporu mezi čs. právním řádem, praxí státních orgánů a mezinárodními závazky, přijala v dubnu tohoto roku usnesení č. 123/1989, kterým rozpracovává závěry vídeňské následné schůzky. I když vláda, jak vyplývá z tohoto usnesení, přistupuje k Závěrečnému dokumentu vídeňské následné schůzky velice povrchně a rozpracování některých závazků zcela opomíjí, nelze přehlédnout, že některé jeho body představují určitý pokrok v nazírání na úroveň dodržování základních lidských práv a svobod v Československu a na potřebu změn v čs. právním řádu. Konkrétně v oblasti ústavně zaručené svobody projevu, slova a tisku přiznává nedostatky v dosavadní právní úpravě svobody tisku a ukládá nově řešit občanská práva na získávání, reprodukování a rozšiřování informačních materiálů.

Jedním z projevů tohoto "nového přístupu" má být návrh změny zákona č. 81/1966 Sb. o periodickém tisku a ostatních hromadných informačních prostředcích, který je Vám předkládán ke schválení. Vláda v něm v rozporu s mezinárodními dokumenty, čs. ústavou i praxí demokratických států stanoví, že občan nemůže být subjektem řízení o registraci tisku a pokud vydává periodický tisk nebo takovou činnost umožňuje nebo takový tisk rozšiřuje, může mu být uložena pokuta až do výše 10.000 Kčs a vysloveno propadnutí nebo zabrání věci. Návrh novely tak má dále prohloubit represivní úlohu státní moci, vyjádřenou již v zákoném opatření předsednictva FS ČSSR č. 10/1989 Sb., k ochraně veřejného pořádku, které postihuje vyhotovování, umožňování vyhotovení nebo rozšiřování tiskovin, narušujících podle chápání čs. stranických a státních orgánů tzv. zájem socialistického státu na zachování veřejného pořádku a má postihovat samotný fakt vydávání periodického tisku bez ohledu na jeho obsah. Touto novelizací mají být postiženi nejen dosavadní vydavatelé nezávislých tiskovin a ten, kdo jinému umožní seznámení s jejich obsahem, ale i každý občan, popř. skupina občanů, kteří se rozhodnou v bu-

doučnu uplatňovat své právo na svobodu tisku danou ústavou ČSSR a mezinárodními dokumenty.

Předložený návrh není jen bezdůvodným omezením svobody tisku, ale je jejím přímým popřením. Je v rozporu s článkem 28 ústavy ČSSR č. 100/1960 Sb., podle něhož je v souladu se zájmy pracujícího lidu všem občanům zaručena svoboda projevu ve všech oblastech života společnosti, zejména také svoboda slova a tisku. Je v rozporu s 34. článkem Spolupráce v humanitárních a dalších oblastech Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky, jehož přijetím se vláda zavázala respektovat právo jednotlivce, instituce a organizace na získávání, vlastnění, reprodukování a rozšiřování jakýchkoliv informačních materiálů a je i v rozporu s proklamovanými záměry usnesení vlády ČSSR č. 123/1989.

Vláda a její legislativní rada musely projevit značnou dávku právního nihilismu, politické účelnosti a opovržení literou i duchem mezinárodních dokumentů k lidským právům, aby mohly opřít navrhovanou právní úpravu o absurdní argument, že Závěrečný dokument vídeňské následné schůzky sice požaduje respektovat právo na získávání, vlastnění, reprodukování a rozšiřování jakýchkoliv informačních materiálů, ale že se výslovně nezmiňuje o periodickém tisku, takže není nutné při novelizaci zákona o periodickém tisku respektovat mezinárodní závazky. Musely projevit značně přezíravý vztah k 3. principu Závěrečného dokumentu, když se odvolávají na právo každého učastnického státu svobodně si vybrat a rozvíjet své politické, sociální, hospodářské a kulturní systémy, stejně jako právo stanovit vlastní zákony, správní předpisy, praxi a určovat politiku a přitom přehlížejí, že tento princip současně ukládá povinnost zajišťovat při uplatňování tohoto práva, aby zákony, správní předpisy, praxe a politika odpovídaly závazkům podle mezinárodního práva a byly uvedeny v soulad s ustanoveními Deklarace principů a dalšími závazky v rámci KBSE.

Vláda tak znova potvrdila, jak málo si váží svého podpisu na Závěrečném dokumentu vídeňské následné schůzky, jak je na mezinárodním fóru nedůvěryhodným partnerem. Jestliže však dává přednost mezinárodní kritice Československa za porušování vídeňského dokumentu před jeho dodržováním, jenom tak potvrzuje slabost oficiálního informačního monopolu, vyjádřeného v milionech výtiscích a stovkách vy-

sílácích hodin denně, proti nepočetnému, v amatérských podmínkách pracujícímu, ale o objektivní fakta se opírajícímu nezávislému tisku.

Vážený pane poslanče, vážená paní poslankyně, chtěli bychom vyjádřit přesvědčení, že projevíte dostatek úcty k ústavě ČSSR, k mezinárodně právním závazkům a k jejich důslednému rozpracování na čs. podmínky a že odmítnete schválit předložený návrh zákona. Očekáváme od Vás, že se zasadíte o to, aby vláda v přepracovaném návrhu změny zákona č. 81/1966 Sb. o periodickém tisku a ostatních hromadných informačních prostředcích zakotvila právo každého občana získávat, vlastnit, reprodukovat a rozšiřovat jakékoliv informační materiály a zpřísnila podmínky, za nichž lze odmítnout registraci.

Za Čs. helsinský výbor, členskou složku Mezinárodní helsinské federaci

Prof. dr. Jiří Hájek, DrSc.
Kosatcova 11
106 00 Praha 10

V Praze dne 19. 10. 1989

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazky) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 512/2005 Sb.

Pracovní skupina Čs. helsinského výboru Vás zve na plenární zasedání
Československého helsinského výboru, které se koná

ve čtvrtek 19. 10. 1989 od 11 do 16 hodin

v restauraci U piaristů v Praze 1, Panská 1.

Program jednání :

1. Zshájení a uvítání zástupců Mezinárodní helsinské federace a místních
práv
2. Zpráva o práci výboru za uplynulé období - Prof. dr. Jiří Hájek, DrSc.
3. Výměna názorů a informací mezi zástupci Mezinárodní helsinské federace
a členy Československého helsinského výboru
4. Souvislosti mezinárodního a vnitrostátního práva - Michael Dymíček
5. Přehled represe v roce 1989 - Václav Malý
6. Připomínky k novelizaci trestního řádu - Prof. JUDr. Zdeněk Jičínský
7. Ustavení pracovní skupiny pro přípravu stanov Čs. helsinského výboru

Po každém referátu bude diskuse.

Za pracovní skupinu Čs. helsinského výboru
Prof. dr. Jiří Hájek, DrSc. v. r.

V Praze 11.10.1989

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen superjutajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení čl. 3 až 4 § 2005 Sb.

ČESKOSLOVENSKÝ HELSINSKÝ VÝBOR

INFORMAČNÍ

ZPRÁVODAJ

R o c n i k 1 9 8 9

č í s l o 3

Situační zpráva Čs. helsinského výboru

za rok 1988

Dopisy, náměty, připomínky k otázkám lidských práv
je možno zasílat na adresy členů Československého
helsinského výboru:

Jiří Hájek, předseda ČHV, Kosatcova 11, 100 00 Praha 10
Ladislav Lís, Šiškova 1228, 182 00 Praha 8
Václav Malý, Nad pomníkem 2, 152 00 Praha 5

"Československý helsinský výbor považuje za svůj
nejdůležitější úkol obrovit v naší zemi základní
kulturní hodnotu: lidskost."

Ze situační zprávy
Čs. hels. výboru

K součinnosti maďarské televize s americkou televizní společností ABC kolem událostí 28. října 1989

Mezi maďarskou televizí a americkou televizní společností ABC byla uzavřena neformální dohoda o součinnosti při informování o akcích tzv. nezávislých skupin v Praze při různých významných příležitostech.

První společnou akcí obou televizí má být účast na předpoloždané demonstraci čs. opozičních sil 28. října 1989. Členové maďarské opoziční mládežnické organizace Svaz mladých demokratů (FIDESZ) plánují vyprovokovat v Praze incident, při jehož filmování by došlo k zadržení maďarského televizního štábu. Záběry o tom by pořídil tým ABC, který by je distribuoval na Západ. Cílem je diskreditovat ČSSR za nerespektování závěrů KBSE, vyvolat protičeskoslovenské nálady v MLR a zkomplikovat jednání ČSSR-MLR o výstavbě elektrárny Nagymaros.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSC
s. Hegenbart
s. Jireček
s. Lazar

VLdm' FMV - 8

I, II, XII. správa SNB

FSVB, SV SEB

KSSNB - 10

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení § 15 odst. 3 zák. č. 270/2005 Sb.

Názory duchovních řeckokatolické církve z Východoslovenského kraje

Duchovní řeckokatolické církve ve Východoslovenském kraji se shodují v názoru, že v nynější době není potřebné vyvolávat žádné nátlakové akce proti orgánům státní správy, neboť jednotlivá realizovaná opatření vyznívají jednoznačně v prospěch církve. V souvislosti s tím volí vyčkávací stanovisko s možností získání co nejširších výhod plynoucích ze strany státní správy, přičemž spoléhají na současnou mezinárodně politickou situaci, která při zabezpečování požadavků církví v ČSSR i v zemích socialistického společenství sehraje rozhodující úlohu. Jsou přesvědčeni, že závěry vídeňské následné schůzky KBSE bude muset československá strana v plné míře nejen akceptovat, ale pod tlakem mezinárodního fóra v oblasti otázek církevní politiky i plnit. I když se v současné době státní správa snaží tento proces oddalovat, konečný výsledek jednoznačně vyzní ve prospěch církví, neboť v opačném směru by se ČSSR dostala do hluboké izolace a nemohla by odolávat současnemu světovému trendu v této oblasti. Velmi se polemizuje i nad otázkou odluky církve od státu po vzoru MLR a PLR. Mnozí duchovní mají velké a honosné představy o eventuální činnosti "svobodné" církve v ČSSR, avšak část střízlivě uvažujících duchovních řeckokatolické církve se takové situce obává, neboť slabé farnosti v daném momentě ztratí svoji existenční možnost další náboženské činnosti.

(KS SNB Košice)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Fojtík

vl dem FMV - 8
I., II., XII. správa SNB
KS SNB Košice

Dohoda Alexandra DUBČEKA a Oldřicha ČERNÍKA o přípravě a zpracování společného dopisu bývalých členů KSČ

Podle sdělení Bohumila ŠIMONA došlo při jednání Alexandra DUBČEKA s Oldřichem ČERNÍKEM k dohodě o přípravě a zpracování společného dopisu bývalých členů KSČ, který by se měl stát podnětem pro rozsáhlou podpisovou akci v prostředí vyloučených a vyškrtnutých členů KSČ. Bylo dohodnuto, že dopis se nebude vracet do minulosti a otevřeně nastolovat požadavky na přehodnocení roku 1968 a odvolání Poučení, ale zaměří se do budoucnosti tak, aby vyjadřoval představu organizátorů, jak organizovat další politický vývoj v ČSSR.

Svoji aktivitu ke zpracování společného dopisu DUBČEK zdůvodňuje tím, že v době, kdy byl v pasivitě, byl po něm takový dopis požadován z Prahy a nyní, když se rozhodl opět vstoupit do aktivního politického života, nenechá se od nikoho srážet. Podle představy DUBČEKA by dopis mělo podepsat co nejvíce bývalých členů KSČ, ne pouze bývalí funkcionáři. Tvrdí, že má na Slovensku příslib účasti celé řady lidí.

Současně DUBČEK požaduje, aby dopis byl zpracován v Praze a připraven tak, aby, až koncem října přijede do Prahy, mohla již být zahájena podpisová akce.

Na zpracování dopisu se mají podílet Oldřich ČERNÍK, Zdeněk JIČÍNSKÝ, Bohumil ŠIMON, Milan HÜBL, Rudolf SLÁNSKÝ a za OBRODU Čestmír CÍSAŘ.

(II. správa SNB)

*Vedení FMV - 8
I., II. správa SNB*

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hoffmann
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Schůzka výkonného výboru OBRODY

Dne 9.10.1989 se uskutečnila další schůzka tzv. výkonného výboru OBRODY, které se zúčastnili Vojtěch MENCL, Věnek ŠILHÁN, Vladimír KABRNA, Miloš HÁJEK, Václav VRABEC, Vladimír KOLMISTR, Robert HORÁK, Otakar JÍLEK a Josef KOTRČ.

V průběhu schůzky vyplynulo, že Věnek ŠILHÁN měl v uplynulých dnech jednání se zástupcem šéfredaktora Týdeníku aktualit. Z tohoto jednání vzešel závěr, že Týdeník aktualit má zájem o veškeré materiály OBRODY. Současně byl ŠILHÁN informován o problémech, se kterými se Týdeník aktualit v práci v ČSSR setkává, když naráží na odpor a protesty politických orgánů proti zveřejnění některých článků.

V další části schůzky byla podána informace o jednání Stanislava HYBLERA jménem OBRODY na UV KSČ, kde jednal se s. ZAJÍČKEM. UV KSČ má o další kontakty a jednání s OBRODOU zájem, ale termín konkrétního jednání nebyl stanoven. Současně byl HYBLER upozoren, že zpráva o posledním jednání s OBRODOU byla v zahraničí zveřejněna ve zkreslené podobě a v souvislosti s posledním jednáním byl pak s. BOUCHAL kritizován.

Miloš HÁJEK poté informoval přítomné o odeslání dopisu konzulovi ZU MLR v Praze. V této souvislosti doplnil Otakar JÍLEK, že má pro maďarského konzula k doručení rovněž dopis od Alexandra DUBČEKA a Oldřicha ČERNÍKA.

Dále bylo na schůzce hovořeno o tom, že informace o projednávání otázek kolem roku 1968 v PÚV KSSS přivezl do ČSSR někdo, kdo byl v těchto dnech na návštěvě u Jiřího HANZELKY.

Přítomní byli také informováni o tom, že k programu OBRODY zpracoval své stanovisko, v rozsahu cca 100 stran, též Petr UHL. Toto stanovisko vyznívá vcelku pozitivně.

Miloš HÁJEK pak podal informaci o svém jednání s Ladislavem LISEM, který mu prezentoval zájem o společný postup iniciativ při akci k 28. říjnu. Informoval též o dosud podniknutých krocích

ve snaze uspořádat demonstraci 28.10. jako legální. Přítomní vyjádřili souhlas se zapojením OBRODY do společných akcí iniciativ k 28.10. a s účastí zástupců OBRODY na jednání koordinačního výboru opozice.

V další části schůzky referoval Josef KOTRČ o práci pražské odbočky OBRODY, která se především soustřeďuje na navázání kontaktů s ČSS a ČSL. Jinak byla aktivita této odbočky hodnocena jako nízká.

Další informace se týkala semináře, který se konál ve dnech 7. a 8.10.1989 na Moravě na téma "Stalinismus a jeho působení v ČSSR". Z Prahy se ho zúčastnili Vojtěch MENCL, Václav KURAL, Václav VRABEC, Antonín BENČÍK, ale i další osoby, především historici. Seminář byl hodnocen na vysoké úrovni.

Seminář na podobné téma je v nejbližší době připravován rovněž kladenskou skupinou, která počítá s účastí široké veřejnosti a i s pozváním příslušníků SNB.

V závěru byl na schůzce projednán a schválen plán práce výkonného výboru OBRODY do konce roku 1989.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Hoffmann
- s. Fojtík
- s. Hegenbart

Kdeň FMV - 8

I., II. správa SNB

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení blistr.3 zák. č. 147/2005 Sb.

Plán práce VV od 9. 10. 1989

/ÚVV/ + Vrabec, Výbor pražské odbičky, Bárta + Kural

Schválení redakce Dialogů a plánu vydávání Dialogu /Vrabec/

Stav práce na programových tézích /Bárta/

Práce pražské odbičky Obrody /Kotrč + další/

Zpráva o stavu členskva, odhad vlivu /Mencl, Kolmistr, Domanský/

Zpráva hist. sekce o semináři o stalinismu a práce s tématem /Kural/

16. 10.

/VV + vedení sekcí/

Panelová diskuze o celkové politické situaci, možných vývojových trendech u nás a o dalším postupu Obrody /připraví politická sekce/

Výhled práce polit. sekce /Kohout/

23. 10.

ÚVV + Kohout + Kratochvíl

Členská anketa o práci Obrody - příprava, provedení vyhodnocení

/Kolmistr, Obroda a slovenské skupiny/. Spolupráce, informovanost,.

Příprava stanoviska k shromážďovacím zákonům /polit. sekce + Kohout/

Zpráva sekce pro mezinárodní styky /Kratochvíl/

30. 10. Příprava zasedání zastupitelstva

4. 11. Zasedání zastupitekstva - Zpráva o činnosti.

Situace - další perspektivy

6. 11. ÚVV + Císař + Kohout + Urban

Vyhodnocení podnětů ze zasedání zastupitelstva a doplnění plánu činnosti a sásady výhledu na rok 1990 /Urban/

Stanovisko Obrody k návrhu stanov KSČ a stavu příprav XVIII. sjezdu /Mencl. Projednání způsobu spolupráce s nekomunistickými stranami KP /Císař/.

13. 11. ÚVV + zástupci Plzně, SK, M Kohout

Koncepce a zabezpečení vydávání teoretického časopisu /Mencl/

Zprávy o situaci a námětech klubů Plzně a SČ kraje /zástupci kr. +

Mencl/

Příprava stanoviska k ústavě a spolčovacím zákonům /Kohout/

21. 11. /ÚVV + Kural/

Shrnutí spolupráce s neformálními iniciativami a podněty k jejímu

zlepšení a j. - společný postup před volbami /Šilhán, Kabrná/

Zpráva o činnosti a námětech moravských krajů /Domanský/

Příprava konference o Čechovi /Kural/

22. 11. /VV + Kohout/

Stav a další možnosti spolupráce se stranami KP /Císař/

Projednání materiálu k ústavě /Kohout/

Prosinec

4. 12. ÚVV + Bárta, Vrabec, Grégr/

Stav práce na programových tézích /Bárta/

Vyhodnocení čtenářského ohlasu Dialogu, stav dopisovatelské sítě /Vrabec/

Příprava stanoviska ke stavu a možnostem ekon., reformy /Šilhán, Grégr/

11. 12. VV

Písemná zpráva pro členskvo o práci VV a náměty pro plán práce 1990 /Kolmistr + Hájek/

Finanční situace Obrody /Stehlík/

18. 12. ÚVV + Urban - KSČ před sjezdem - příprava stanoviska Obrody /Mencl/

Schválení akčního plánu VV na leden - březen - Hájek

Příprava veřejné čtenářské konference o Gorbačevově knize -
Nové myšlení - Urban.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb

Jednání tzv. širšího fóra "obrodného proudu" v ČSL

Dne 14.10.1989 se v salonku restaurace Savarin v Praze konalo jednání tzv. širšího fóra "obrodného proudu" v ČSL, jehož se zúčastnilo 73 členů ČSL z ČSR. Organizátorem byl obvodní výbor ČSL v Praze 6.

Richard SACHER v úvodu seznámil přítomné s důvodem jednání - zajistit řádnou informovanost členů ČSL o "obrodném proudu" ve straně.

TULEŠKOV přednesl osnovu ideových a politických zásad další činnosti ČSL a požadoval, aby do ČSL byli přijímáni pouze křesťané. ANDRLÍK se zabýval zásadami přípravy sjezdu ČSL. K volbám delegátů požadoval, aby každá místní organizace ČSL navrhla podle početního klíče delegáty na sjezd a okresní konference pak z předložených návrhů zvolily tajnou volbou stanovený počet delegátů za svůj okres. V souvislosti s volbou členů UV a ÚRK ČSL požadoval, aby každá okresní konference měla v UV ČSL své zastoupení. Navržených kandidátů do vrcholných stranických orgánů má být dvojnásobný počet, než kolik jich bude zvoleno.

Dr. FRANĚK přednesl náměty k nové ústavě ČSSR, uvedl, že ČSL je pro uskutečňování reforem klidnou cestou. Vznesl požadavek, aby Romové byli uznáni jako národnost. Dr. SVOBODA v rámci řešení vztahových otázek mezi církví a státem vyslovil požadavek na odluku církve od státu. Informoval, že "obrodný proud" v ČSL má podporu kardinála TOMÁŠKA a biskupa olomoucké diecéze VAŇÁKA.

V diskusi vystoupilo asi 30 osob. Někteří diskutující požadovali odvolání vedoucích funkcionářů ČSL, zejména předsedy ŽALMANA a tajemníka ANDRŠTA, z funkcí. Zazněl i požadavek rozšířit vliv ČSL na Slovensko. Byla schválena "deklarace obrodného proudu v ČSL", která obsahuje m.j. požadavek na předčasné svolání sjezdu, odstoupení vedoucích funkcionářů, uznání "obrodného proudu" a další.

Jako mluvčí "stranického fóra" byli zvoleni ing. KARAS (Jiho-moravský kraj), dr. SVOBODA (Praha), SACHER (Východočeský kraj), Cecílie TROJANOVÁ (Severočeský kraj), dr. Karel REK (Západocheský kraj) a KARLICKÝ (Severomoravský kraj).

Do funkcí koordinátorů bylo zvoleni TULEŠKOV - pro oblast ústavy ČSSR a historie ČSL, dr. SVOBODA - pro problematiku vztahů mezi státem a církví, SACHER - pro otázky přípravy sjezdu ČSL a dr. JANŮ - pro oblast stanov ČSL a jejího programu.

Na závěr jednání bylo dohodnuto, že k dalšímu "obrodnému jednání" dojde, až se reformnímu proudu v ČSL podaří získat 16 000 podpisů pod požadavek svolání sjezdu v červnu 1990. Současně bylo sděleno, že dosud bylo získáno 12 000 podpisů.

O průběhu a výsledcích jednání tzv. širšího fóra "obrodného proudu" v ČSL informovala předsednictvo OV ČSL v Jablonci nad Nisou na jeho mimořádném zasedání dne 16.10.1989 Cecílie TROJANOVÁ. Seznámila předsednictvo s požadavky, které z jednání fóra vyplynuly a získala pro ně podporu všech členů tohoto orgánu.

(KS SNB Ústí nad Labem)

Rozdělovník:

s. Jakeš

s. Hoffmann

Vl. kom. FMV - 8

I., II. správa SNB

KS SNB - 10

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle § 15 zák. č. 272/2005 Sb.

Schůzka krajského tajemníka ČSL v Brně dr. Josefa BARTONČÍKA
s Václavem BENDOU

Dne 4.10.1989 se uskutečnila schůzka krajského tajemníka ČSL v Brně dr. Josefa BARTONČÍKA s Václavem BENDOU: Schůzka se uskutečnila v Praze a byly na ní projednány tři problémové okruhy :

1. Změny celostátní legislativy a možnosti vlivu opozičních struktur na tento proces / včetně podmínek včasné informovanosti opozice o příslušných podkladových materiálech /,
2. Situace v ČSL a perspektivy její změny v účinný nástroj nezávislé politiky, včetně možností ovlivnění tohoto procesu též ze strany zahraničí, např. rakouskou lidovou stranou,
3. Spolupráce ČSL s neoficiálními strukturami jak v současnosti, tak v dohledné budoucnosti, problematika založení "stínové" lidové strany na základě konspirativního centra a vybraných zástupců, kteří budou záměry centra uskutečňovat po taktické linii, přičemž jak členové centra, tak oficiálně působící zástupci by současně byli ztotožněni se stávajícími neoficiálními strukturami a jednali by podle jejich scénáře.

Závěr jednání vyústil v dohodu, že 8.11.1989 se buď BARTONČÍK nebo jeho zmocněnec zúčastní jednání se zástupci rakouské Volkspartei.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Hoffmann
s. Hegenbart

Vedení FMV - 8
I., II. správa SNB

Nátlakové akce uvnitř Československé strany lidové (ČSL)

Funkcionářům OV ČSL v Přerově byly 9.10.1989 doručeny dopisy odeslané z Havlíčkova Brodu. Obsahovaly čtyřstránkovou rezoluci s názvem "Otevřený dopis všem členům ČSL". Jeho autoři vyzývají členy ČSL, aby podpořili svolání sjezdu ČSL v červnu 1990, nikoliv jak rozhodl UV ČSL, že se bude konat v březnu 1991. Autoři rezoluce vystupují jménem dvou set členů městské organizace ČSL v Praze. Útočí na předsedu ČSL ŽALMANA a dr. ANDRŠTA a přímo požadují jejich odvolání z funkcí.

Na sekretariát OV ČSL v Přerově byl rovněž doručen cyklostylovaný "ZPRAVODAJ" organizace ČSL v Praze 6, který útočí na předsedu ČSL ŽALMANA a dr. ANDRŠTA a rovněž požaduje jejich odstoupení. Dále vyzývá všechny členy ČSL k podpoře svých protispolečenských stanovisek.

(KS SNB Ostrava)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Hoffmann

Vl.lem. FMV - 8

I., II. správa SNB

KS SNB - 10

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle ustanovení 151 ods. 5 a 6 Zákona o ochraně osobních údajů

Názory rady ZÚ USA v Berlíně Jaroslava VERNERA

Rada ZÚ USA v Berlíně Jaroslav VERNER v rozhovoru o ČSSR uvedl, že přestavba společnosti v ČSSR je pouze obyčejnou drobnou reorganizací, kdy se nejedná o žádný větší zásah do ekonomiky nebo do nějaké jiné oblasti. VERNER řekl, že "mají z ÚV KSČ k dispozici dokonce zvukové nahrávky různých projevů a jednání, ze kterých vyplývá, že KSČ vůbec nemíní cokoliv v ČSSR změnit a chce jet starou stalinskou cestou". Podle VERNERA v žádném směru není ČSSR právním státem a snese srovnání s hitlerovským státem na počátku války. Straničtí funkcionáři určují rozsudky i směry pronásledování lidí Bezpečností. Hospodářský pokles bude v ČSSR i nadále pokračovat, protože pokud bude u moci současné vedení a režim, není žádná síla, která by jej mohla zastavit.

VERNER dále řekl, že lze vysoko hodnotit činnost různých nezávislých skupin v ČSSR a konstatoval, že patří mezi nejhoubějnější a nejlépe organizované v celém komunistickém světě. Zdůrazňoval jejich činnost v tom směru, že dokáží pod různé petice získat desetitisíce podpisů čelných občanů, což převyšuje počty členů celých politických stran v zemi a dokazuje to, že opoziční názory jsou názory většiny národa a nikoliv jen malých skupin, jak se pokouší interpretovat současný režim. Konstatoval, že procesy inscenované režimem proti opozici budou více a více propagandisticky využívány proti komunismu. Budou působit na SSSR, aby byl "tichou cestou" donucen vyvíjet nátlak na své "vazaly", které drží u moci, aby respektovali závazky, které před mezinárodní veřejností přijali (Helsinki, Vídeň).

K osobě GORBAČOVA VERNER řekl, že důvěra USA k němu upadá, přestože vidí, že jedině on je schopen řídit vývoj žádoucím směrem. Nikdo z jeho okolí jej nemůže nahradit, protože není nikdo, kdo by měl zlomek jeho schopnosti, intelligence, "komendantství" a vytrvalosti. Ostatní kolem něho jsou jen obyčejní "aparátníci" schopní jen vládnout, utiskovat, nařizovat, ale vůbec nejsou schopni promyšleně jednat, mít nějakou koncepci a hlavně vůli věci někam pozitivně dovést. Těmto lidem se podle

VERNERA jedná pouze o moc, dobré postavení a osobní blahobyt, úpadek a bída lidu je nezajímá, stejně jako to, že hospodářství dále a dálé upadá. Jediným, kdo má vedle s. GORBAČOVA nějakou hodnotu, je podle VERNERA s. ŠEVARNADZE, ale to je pouze vykonavatel nařízených akcí, nikoliv jejich iniciátor. Není Rus a proto nemá naději na "nástupnictví" a navíc je Gruzíneček, stejně jako STALIN, jehož katastrofální pověst se promítá na všechny Gruzínce.

VERNER dále uvedl, že stahování sovětských vojsk z jimi obsazených zemí probíhá tak pomalým tempem, že by to trvalo čtvrt tisíciletí, než by se stáhla do SSSR. Mimo to, zbrojení SSSR v klasických zbraních se spíše stupňuje, než zpomaluje. Podle VERNERA byla výroba zbraní v SSSR v roce 1988 nejvyšší za celou poválečnou dobu. Nedůvěra v s. GORBAČOVA roste i proto, že nedovoluje reformní hnutí v NDR a ČSSR, kde byly dnešní vlády zavedeny sovětskými tanky proti vůli lidu a při porušení všech zákonů a mezinárodních dohod. První povinností s. GORBAČOVA by mělo být tyto režimy změnit a tak napravit historickou chybu, kterou lze hodnotit jako zločin. V PLR a MLR jsou tyto reformy tolerovány proto, že se nejedná o "frontové státy", SSSR je má stejně vojensky obsazeny. S. GORBAČOV bezpečně ví, že kdyby povolil v ČSSR a v NDR svobodnější volby, byli by v nich komunisté smeteni stejně jako tomu bylo v PLR a jak tomu bude příští rok v MLR. Podle VERNERA je dvojaký přístup v politice hlavním nepřítelem s. GORBAČOVA a dále i to, že v SSSR se pokles hospodářství bude zrychlovat, poroste inflace a nespokojenost obyvatel. Proto nyní lze jen těžko předpokládat, kam až tento vývoj dospěje.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš

videm FMV - 8

I., II. správce SNB

K relaci Vatikán-ČSSR

Podle poznatků z kompetentních kruhů Vatikán předpokládá negativní reakci čs. strany na svůj návrh na jmenování tajně vysvěceného biskupa Karla OTČENÁŠKA sídelním biskupem v Hradci Králové. Pro tento případ má připravenou variantu, v jejíchž intencích požádá kardinál TOMKO o setkání s ředitellem sekretariátu vlády ČSSR pro věci církevní V. JANKŮ a bude apelovat na změnu čs. stanoviska. Nabídne přitom údajně nejen zajištění pozitivní reakce na tento krok ve vysílání Rádia Vatikán, ale i trvalou kontrolu nad tímto vysílačem v záležitostech týkajících se ČSSR. TOMKO zřejmě zároveň upozorní na své možnosti ovlivňovat aktivitu čs. kněžské emigrace a v případě ochoty čs. strany změnit stanovisko k OTČENÁŠKOVÍ přislíbí usměrnit ji do "přijatelných mezí".

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Lúčan
s. Hegenbart
s. Janků

Karel FMV - 8

I., II. správa SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008

AKT
Zpráva o podnikání
V. Janků
1989/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.